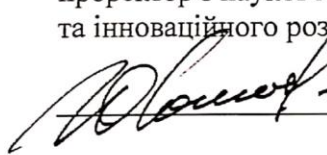


Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної медієвістики та україністики

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-наукової програми,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

28 травня 2022 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

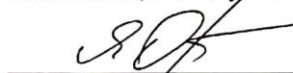


М. КУШНІР

28 травня 2022 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства, к
мпозиції, вокалу та диригування, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

25 травня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МУЗИЧНА ЕСТЕТИКА»**

| | |
|-----------------------------|---|
| Рівень вищої освіти | Другий (магістерський) |
| Ступінь вищої освіти | Магістр |
| Галузь знань | 02 Культура і мистецтво |
| Спеціальність | 025 Музичне мистецтво |
| Освітньо-наукова програма | Музичне мистецтво |
| Профілізація | Всі профілізації |
| Статус | Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК1.7) |
| Загальний обсяг | 3 кредити ЄКТС (90 годин) |
| Форма підсумкового контролю | Залік (3) |
| Термін викладання | 3 семестр |
| Факультет | Всі факультети |
| Форма навчання | Денна, заочна |

Львів – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Музична естетика» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2022 року (Протокол № 6)

Розробник:

СИРОТИНСЬКА Наталія Ігорівна – професор, доктор мистецтвознавства;

Рецензенти:

ГРАБ Уляна Богданівна – професор, доктор мистецтвознавства;

НОВАКОВИЧ Мирослава Олександрівна – професор, доктор мистецтвознавства.

Робоча програма навчальної дисципліни «Музична естетика» затверджена на засіданні кафедри музичної медієвістики та україністики

29 березня 2022 р., протокол № 9

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Музична естетика» є важливою складовою усього комплексу дисциплін професійної підготовки студентів спеціальності 8. 02020401 «Музичне мистецтво».

Основна мета курсу – передбачає не лише володіння студентом знаннями із загальної історії музики та філософії музики, але потребує від студента здатності до узагальнень на основі синтезування мистецьких процесів із змінами світосприйняття суспільства. Формою контролю є семінарські заняття та заключний залік. Основною метою курсу є сприяння вихованню доброго музиканта, здатного самостійно аналізувати та узагальнювати естетико-філософські явища.

Основним завданням курсу є – опанування історично обумовлених естетико-світоглядних процесів, які суміжно співвіснували і взаємовпливали впродовж різних історичних періодів. Тому курс використовує та узагальнює знання і навички з дисципліни «Історія музики», «Філософія музики», «Історія мистецтв» тощо. Основними формами роботи курсу є лекції з аудіо- та відео- ілюстраціями, практичні заняття (аналітична робота з літературою з проблем естетики), самостійна робота з спеціалізованою літературою.

Мета та завдання курсу передбачають:

- Розширення знань у галузі музичної естетики, філософії, історії та теорії музики;
- Ознайомлення з працями визначних філософів та музикознавців стосовно проблем розвитку музичного мистецтва в контексті розвитку культури;
- Формування уявлень у студента про естетичні передумови музичної творчості, як композиторської так і виконавської.

Після опанування курсу студенти повинні

знати:

- історико-культурні етапи розвитку музики як важливої складової у розвитку суспільства;
- у чому полягає зв'язок музичного елемента з філософськими та естетичними системами;
- праці визначних філософів та музикознавців стосовно питань музичної естетики.

вміти:

- розуміти логіку історичного становлення основних мистецьких напрямів, стилів, течій;
- осмислити художню специфіку естетичних поглядів та концепцій різних історико-культурних формацій;
- аналізувати особливості музично-естетичної думки в комплексному осмисленні з позиції розвитку музичного мистецтва.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

| 2.1 Загальні компетентності | |
|------------------------------------|---|
| ЗК 2 | Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. |
| ЗК 3 | Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології. |
| ЗК 4 | Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. |
| ЗК 5 | Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. |
| ЗК 9 | Здатність працювати автономно |
| ЗК 10 | Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. |
| 2.3. Програмні результати навчання | |
| РН 4 | Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків. |
| РН 6 | Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образноемоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. |
| РН 7 | Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. |
| РН 9 | Планувати і здійснювати дослідження у сфері культури та мистецтва; відшуковувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати і обговорювати результати досліджень. |
| РН 10 | Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних. |

3. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

| № | НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ | Розподіл за семестрами | | | Кількість кредитів ECTS | Кількість годин | | | | | Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами (денна) та загальна кількість годин в семестрі (заочна) | | | | |
|-------|-----------------------------------|------------------------|--------|----------------------|----------------------------|-----------------|------------|---------------|---------------|-------------------|--|---|---|-----|---|
| | | Екзамени | Заліки | Атестаційні екзамени | | Загальний обсяг | Аудиторних | | | Самостійна робота | Семестри | | | | |
| | | | | | | | Всього | у тому числі: | | | Кількість тижнів в семестрі | | | | |
| | | | | | | | | лекції | Індивідуальні | | практичні | 1 | 2 | 3 | 4 |
| OK1.7 | Музична естетика | | 3 | | 3 | 90 | 30/6 | 30/6 | | | 60/84 | | | 2/6 | |

4. Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

| КУРС | СЕМЕСТРИ | Кількість кредитів ECTS | Кількість годин | | | | |
|---------------|----------|-------------------------|-----------------|-------------|---------------|-----------|-------------------|
| | | | Загальний обсяг | Аудиторних | | | Самостійна робота |
| | | | | Всього | у тому числі: | | |
| | | | лекційні | | індивідуальні | практичні | |
| II | | 3 | 90 | 30/6 | 30/6 | | 60/84 |
| | 3 | 3 | 90 | 30/6 | 30/6 | | 60/84 |
| Всього | | 3 | 90 | 30/6 | 30/6 | | 60/84 |

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Змістовий модуль 1. Філософсько-естетичні виміри давньої музики. | Кількість годин | Кількість годин |
|---|------------------------------|------------------------------|
| | Індивідуальні (денна/заочна) | Індивідуальні (денна/заочна) |
| Тема 1. Музична естетика як галузь загально-естетичних знань. Мета, завдання, література. Музична естетика старожитнього світу. | 3/1 | 2 |
| Тема 2. Музична естетика старожитнього світу. В. Татаркевич «Історія шести понять». | 2 | 2 |
| Тема 3. Естетичні засади музичного мистецтва у тлумаченні середньовічної Західної Церкви. Естетичні засади пізнього Середньовіччя у праці Й. Гейзінги «Осінь Середньовіччя» | 2/1 | 1 |
| Тема 4. Праці Умберто Еко з дослідження музичної естетики Середньовіччя. | 3/1 | 2 |
| Тема 5. Візантійські богослови про естетику музичної творчості. | 4 /2 | 3 |
| Змістовий модуль 2. Філософське осмислення музики від Ренесансу до XX ст. | | |
| Тема 1. Музична естетика в гуманістичному наративі епохи Ренесансу. | 3/1 | 2 |

| | | |
|--|-------------|-----------|
| Тема 2. Від теорії музичного етосу до теорії афекту: осмислення естетики музики у барокову добу. | 2 | 2 |
| Тема 3. Світоглядно-естетичні передумови класичної доби. | 2 | 2 |
| Тема 4. Естетика романтизму і музична творчість. | 5/1 | 4 |
| Тема 5. Львівська філософсько-естетична школа ХХ ст. і концепція Р. Інгардена. | 4 | 4 |
| Всього | 30/6 | 24 |

6. Теми семінарських занять

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|--|-----------------|
| 1 | Значення музики у філософських трактатах пізнього Середньовіччя. | 3 |
| 2 | Відображення музичної складової у творах українських філософів. | 3 |
| 3 | Музика в Біблії | 4 |
| | | 10 |

7. Самостійна робота

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|--|-----------------|
| 1 | Музика у працях античних філософів. | 4 |
| 2 | Музика у римському суспільстві: на межі античності та середньовіччя. | 4 |
| 3 | Музика у світоглядній системі Боеція | 5 |

| | | |
|---|--|-----------|
| | та його послідовників. Musica mundana. | |
| 4 | Українська філософська школа про мистецтво. Григорій Сковорода. | 4 |
| 5 | Трактування мистецтва у філософії доби Просвітництва | 5 |
| 6 | Музична естетика в сучасному музикознавчому наративі | 4 |
| 7 | Філософія ХХ ст. про мистецтво і його завдання | 4 |
| | | |
| | | 30 |

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури, виконання самостійної роботи, відвідування мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т.д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано

специфіку роботи кафедри історії музики. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Шкала оцінювання видів навчальної діяльності

| 3 семестр | | <u>100</u> <u>50</u> |
|---|--------|-------------------------|
| <i>поточний контроль</i> | | |
| Відвідування лекцій | | 5 |
| Конспектування обов'язкової літератури | 1 x 15 | 10 |
| Конспектування додаткової літератури | 1 x 15 | 15 |
| Написання тестів | 5 x 2 | 10 |
| Підготовка наукового реферату і його захист | 15 x 1 | 10 |
| <i>підсумковий контроль (залік)</i> | | 50 |
| Відповіді на запитання: | | |
| а) Вичерпні відповіді на три запитання | | 35 |
| б) неповні відповіді на три запитання | | 10 |
| в) відповідь на два запитання | | 10 |
| г) відповідь на одне запитання | | 10 |
| Відповідь на додаткове запитання | | 5 |

Відмінно, А (90-100 балів) (45-50)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 90 % від кількості занять, бездоганне та вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, володіння необхідним термінологічним багажем, вміння застосувати теоретичні знання і термінологічний багаж для характеристики епохи і стилю автора твору.

Дуже добре, В (82-89 балів) (41-44)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 85 % від кількості занять, вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, володіння необхідним термінологічним багажем. Студент іноді може допуститися несуттєвих помилок.

Добре, С (74-81 балів) (37-40)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 80 % від кількості занять, вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, при яких допущено дві три суттєві помилки.

Задовільно, D (64-73 балів) (32-36)

Поточна успішність – відвідування не менше ніж 75 % від кількості занять, виконання усіх завдань відповідної складності, при яких допущено до п'яти суттєвих помилок. Студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, плутає термінологію, не вміє її застосувати

Достатньо, E (60-63 балів) (30-31)

Поточна успішність — відвідування не менше ніж 70 % від кількості занять, виконання завдань відповідної складності, при яких допущено шість-вісім суттєвих помилок (26-30 балів). Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, його знання достатньо фрагментарні, являють собою набір окремих фактів, не пов'язані в цілісну систему.

Незадовільно FX (35-59) (18-29)

Поточна успішність – відвідування менше ніж 50 % від кількості занять, невиконання завдань або їх виконання на низькому технічному, рівні, що не відповідає вимогам. Студент не здатний логічно вибудувати причиннонаслідковий ряд розвитку ідеї; не володіє спеціальною термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядовий рівень опанування матеріалу.

Незадовільно F (0-34) (0-17)

Поточна успішність – відвідування менше ніж 30 % від кількості занять, невиконання всіх контрольних робіт або їх виконання на дуже низькому технічному, рівні, що навіть приблизно не відповідає вимогам. Студент не орієнтується ані в теоретичному матеріалі, ані в необхідній термінології.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

| СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ | ОЦІНКА ECTS | ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ |
|--|-------------|--|
| 90-100 | A | відмінно |
| 82-89 | B | добре |
| 74-81 | C | |
| 64-73 | D | задовільно |
| 60-63 | E | |
| 35-59 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання |
| 0-34 | F | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою |
|--|-------------|--|
| | | для заліку (диференційованого) та екзамену |
| 45-50 | A | відмінно |
| 41-44 | B | добре |
| 37-40 | C | |
| 32-36 | D | задовільно |
| 30-31 | E | |
| 18-29 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання |
| 0-17 | F | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Татаркевич В. *Історія шести понять. Мистецтво. Прекрасне. Форма. Творчість. Відтворництво. Естетичне переживання*. Київ 2001. 368 с.
2. Лосєв О. *Музична естетика античного світу*. Київ: Музична Україна, 1974. 221 с.
3. Дюбі Ж. *Доба соборів: Мистецтво та суспільство 980-1420 років*: Пер. з фр. Київ 2003. 320 с.
4. *Музична естетика Західноєвропейського Середньовіччя*. Київ 1976. 264 с.
5. Fubini E. *Historia estetyki muzycznej*. Kraków 1997. 556 с.
6. Буало Н. *Мистецтво поетичне*. Київ 1967.
7. Дені де Ружмон. *Любов і західна культура*. Львів: Літопис, 2001.
8. Козаренко О. Львівська філософсько-естетична школа й актуальні проблеми українського музикознавства. *Musica humana*: Збірник статей кафедри музичної україністики ЛДМА ім. М. Лисенка. Львів: 2003. С. 161-169.
9. Кримський С. Ейдоси зустрічі культур (метологічний екскурс). *Українська тема у світовій культурі*: Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. Київ: Омега-Л, 2001. Вип. 17. С. 42-49.
10. Ле Гофф Жак. *Середньовічна уява*. Львів: Літопис, 2007. 350 с.
11. Овсійчук В. Проблеми духовності у мистецтві. *Українське сакральне мистецтво*. Львів: Свічадо, 1994. С. 106-113.
12. Петрова О. Пасіонарна енергія мистецької України. *Українська тема у світовій культурі*: Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. Київ, 2001. С. 75-81.
13. Ржевська М. Історичне музикознавство та теорія динаміки культури: перспективи міждисциплінарних досліджень. *Культурологічні проблеми української музики*: Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. Київ: Омега-Л, 2001. Вип. 16. С. 107-114.
14. Ушкалов Л. Світ українського барокко. Харків: Око, 1994. 112 с.
15. Шестаков В. *Музична естетика західноєвропейського середньовіччя*. Київ: Музична Україна, 1976. 261 с.
16. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Л., 2000. 146 с

Допоміжна література

1. Дворнік Ф. *Слов'яни в європейській історії та цивілізації*. Київ: Дух і література, 2000. 494 с.
2. Курціус Ернст. *Європейська література і латинське середньовіччя*. Львів 2007.
3. Маринович М. *Українська ідея і християнство або коли гарцюють кольорові коні апокаліпсису*. Київ: Дух і література, 2003. 279 с.
4. Шевченко І. *Україна між Сходом і Заходом*. Львів: ЛБА, 2002. 238 с.

5. James J. *Muzyka sfer: O muzyce, nauce i naturalnym porządku wszechświata* / перекл. з англ. Mieczysław Godyń. Kraków: Znak 1996. 267 с.
6. Теорія естетики: Пер. з нім. / Т. Адорно. К. : Основи, 2002. 518 с.
7. Українська естетика: традиції та сучасний стан: монографія / Лариса Левчук. К. : Маклаут, 2011. 339 с
8. Гуменюк Т. Філософсько-методологічні засади музичної естетики. URL:
9. https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD2_Humeniuk.pdf
10. Баган О. Літературний романтизм: ідеологія, естетика, стиль URL:
<https://dyvoslovo.com.ua/wp-content/uploads/2016/02/7-0311.pdf>
11. Лігус О. Естетичні засади українського музичного романтизму: історіографічний аспект URL:
https://www.researchgate.net/publication/340414874_ESTETICNI_ZASADI_UKRAINSKOGO_MUZICNOGO_ROMANTIZMU_ISTORIOGRAFI_CNIJ_ASPEKT